

---

## Josep Gelabert introduí el conreu del cafè a Cuba

Autor:

Data de publicació: 03-01-2019

Un català va introduir el conreu del cafè a Cuba

És ben sabut que l'introduïdor del conreu de la canya de sucre al Carib i, per extensió a tot Amèrica, va ser el català Miquel Ballester, company i amic de Colom. Ballester va acompanyar Colom en el segon viatge a Amèrica (1493) i va edevenir un dels seus homes de confiança en els moments més difícils de la vida del descobridor. Ballester va introduir la indústria del sucre primer a Santo Domingo i, posteriorment, a Cuba on va instal·lar el primer trapiche (paraula, per cert, procedent del català trapig); és a dir, el primer molí de canya de sucre de l'illa.

Gairebé 250 anys més tard, un altre català, Josep Gelabert, va ser l'introduïdor del conreu d'un producte que, abans d'esdevenir una infusió d'ús corrent, només es feia servir en l'elaboració de licors i medicines: el cafè. Gelabert, comptador major (funcionari de finances) a Cuba, va portar llavors de la varietat Esperança d'Aràbia des de Santo Domingo (curiosament, un recorregut similar al que havia fet la canya de sucre) a la seva finca de Wajay, als afores de l'Havana. Allí va establir, l'any 1748, el primer cafetar de l'illa de Cuba.

No deixa de sorprendre el pes dels catalans, en aquest cas, en la història de l'agricultura colonial americana, tenint en compte que la historiografia oficial considera que, tret dels nombrosos missioners que hi van anar a escampar la fe cristiana, el nombre de catalans instal·lats al continent americà, abans del famós decret de Carles III del 1778 que permetia la relació directa dels ports catalans amb Amèrica, era purament anecdòtic.

Les històries de Ballester i Gelabert són, juntament amb la de molts altres (com els que periòdicament us anem presentant en la nostra web), testimoni fefaent que, en la història d'Amèrica (i no només), als catalans fa temps que ens amaguen l'ou.

Armand Sanmamed

30 de juny de 2009